

DYREVELFÆRDEN PÅ DANSKE MINKFARME

DYREVELFÆRDEN PÅ DANSKE MINKFARME

Minkfarme skal drives efter reglerne i "Bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr". Den trådte i kraft 1. januar 2007 på basis af europæiske regler på området, en rapport fra Det Dyreetiske Råd og omfattende forskning i minks velfærd.

Danmark er verdens største producent af minkskind. Som en naturlig følge af denne position og danske traditioner for husdyrforskning er dyrevelfærden i minkproduktionen kontinuerligt genstand for forskning. Forskningen foregår primært på Aarhus Universitet og på Københavns Universitet. Begge universiteter driver en minkfarm, hvor dyrenes velfærd undersøges og beskrives. Derudover driver Dansk Pelsdyravlerforening sin egen forskningsenhed, som også omfatter en forsøgsfarm.

FORSKNING

I "Velfærd hos mink" – et notat udarbejdet af Aarhus Universitet på bestilling fra Justitsministeriet i april 2010 gennemgås dyrevelfærden i minkproduktionen. Konklusionen er, at reglerne for hold af mink giver rammerne for god dyrevelfærd.

Den måde, vi holder mink på, giver en masse plusser på velfærdskontoen. I punktform er de:

- Farmminken er domesticeret og i betydeligt omfang tilpasset det fysiske produktionsmiljø og kontakten med mennesker og andre mink. Den nye bekendtgørelse sikrer, ved fortsat krav om selektion for god velfærd, at denne udvikling fortsætter. Hensyntagen til dyrenes temperament er mulig i kommercielt tilgængelige avlsprogrammer.
- Minkens primære aktivitetsperioder er knyttet til solopgang og solnedgang. Minken tilbringer 70-80 % af tiden i redekassen, hvilket svarer til forholdene hos dens vilde slægtninge. Dens adfærdsmæssige behov for at kunne opholde sig i en rede er derfor tilgodeset.
- Farmminken lever i god overensstemmelse med sin natur. De parrer naturligt og tæven bygger en rede af halm inde i redekassen. De føder kun én gang om året, og antallet af kuld kan derfor ikke øges ved at fremskynde fravænningen af hvalpene. Fravænningen af hvalpene ved 8 ugers alderen er et optimalt kompromis mellem tævens og hvalpenes velfærd og opsplitningen af kullet sker gradvis og sikrer god socialisering både til artsfæller og til mennesker.
- Som ungdyr holdes minkene parvis han og tæve, hvilket stimulerer til leg og adspredelse og de etablerer en rangorden med hannen som dominerende. Som voksne holdes minkene enkeltvis i overensstemmelse med deres solitære levevis.
- Burstørrelsen sikrer, at minkene kan udføre artsspecifikke adfærdselementer, dvs. at dyrene kan bevæge sig frit, pleje deres pels, ligge ned, indtage sovestilling, strække lemmer, samt trække sig tilbage til og

hvile i redekassen. En fordobling eller fire-dobling af burarealet forøger ikke minkens velfærd.

- I den nye bekendtgørelse er der krav om hylde eller rør, som minken bruger som hvileplads, udkigsplads samt af tæven som tilflugtssted for hannen eller hvalpene i diegivningsperioden. Er røret placeret løst på bunden af buret, tjener det som legeobjekt, som minken kryber ind i eller flytter rundt på. De nye tiltag er med til at forbedre minkens velfærd. Det undersøges fortsat, hvordan objekter til at rive, tygge og flå i kan gøres praktisk anvendelige.
- Den nye bekendtgørelse sikrer, at minken har permanent adgang til halm. Halmen er væsentlig for tævens redegivningsadfærd og bruges året igennem som et beskæftigelsesmateriale, som minken bærer rundt i buret, manipulerer og tygger. Halmen medvirker ligeledes som isoleringsmateriale i redekassen. Permanent adgang til halm øger minkens velfærd.
- Stereotyp adfærd forekommer stort set ikke hos ungdyrene, hvoraf de fleste aflives i november. Stereotypi ses således primært i vinterperioden og kun hos en begrænset del af avlsdyrene. Stereotypi er ligesom generel forventningsadfærd tydeligt knyttet til fodringstidspunktet. Effekten af individuel fodring på reduktionen af stereotypi undersøges fortsat.
- Forekomsten af pelsnav er arvelig og reduceret betydeligt gennem de sidste år. Nye undersøgelser indikerer muligheden for yderligere at reducere forekomsten af stereotypi og pelsnav ved passende

beskæftigelsesobjekter, som minken kan rive, bide og flå i.

- Bekendtgørelsens krav om et tomt bur mellem tæverne i diegivningsperioden sikrer, at der er mere ro på farmen i denne følsomme periode. I praksis kan kravet imidlertid betyde en ekstra flytning af avlstæverne.
- Minken håndteres (flyttes i fælder) kun få gange i løbet af produktionscyklus. Håndteringen finder sted, når tæven flyttes til hannens bur for at blive parret, ved fravæning hvor tæven flyttes fra hvalpene, når hvalpekuldet ved 9-10 ugers alderen udsættes parvis, ved vaccination og pelssortering samt når avlsdyrene placeres enkeltvis.
- Aflivningen foregår hurtigt og smertefrit ude ved burene og transport er således ikke aktuel.
- Bursystemet tillader et godt opsyn med dyrene. Daglig registrering af foderrest på toppen af buret samt konsistens af fæces under burene indgår i opsynet. Minkens helbred er generelt godt og omfanget og intensiteten af velfærdsproblemer er lav.
- Bekendtgørelsen tillader gruppeindhusning af unge mink. Gruppeindhusning reducerer farmerens mulighed for opsyn med det enkelte individ. Gruppeindhusningen har ikke nogen dokumenteret positiv effekt på minkens velfærd.

Dansk Pelsdyravlerforening lægger afgørende vægt på forskningen og de mange resultater, der findes på minkområdet.

Af hensyn til dyrene er det afgørende at basere krav og ønsker til dyrevelfærd på et sikkert og afprøvet grundlag. Ændringer af for eksempel indhusning, som umiddelbart ser fornuftige ud, kan give uønskede sidevirkninger. Et eksempel på dette er gruppeindhusning, altså hold af op til 4 ungdyr sammen, som har givet nogle fordele, men som også har afstedkommet uønskede velfærdseffekter.

Når det gælder dyr, er det derfor afgørende, at man baserer sig på sikker og konkret viden såvel i den daglige drift som i politiske processer. Ingen kan tale på dyrenes vegne. Det kan kun dyrene selv, og det er i bund og grund det, dyrevelfærdsforskningen går ud på; at spørge dyrene.

KONTROL

De overordnede rammer for god dyrevelfærd i minkproduktionen er altså givet. Det er samtidig klart, at forhold som dårlig management og manglende overholdelse af regler kan betyde, at velfærden trues på enkelte farme. Til at kontrollere at reglerne holdes, råder Fødevarestyrelsen over et korps af dygtige kontrollanter, som på uanmeldte besøg tjekker forholdene på danske minkfarme.

Kontrollen viser, at danske pelsdyravlere generelt er gode til at udvise den fornødne omsorg for deres dyr. I kontrolrunden for 2010 blev der på hver 23. farm fundet enkelte dyr, som gav anledning til anmærkninger fra kontrollen. Det er meget lavt set i forhold til anden animalsk produktion.

Resultater fra kontrol med landbrugsbedrifterne kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

MINK AFLIVES MED CO ELLER CO₂, DET SKER VED AT FØRE MINKEN DIREKTE FRA DENS BUR OG NED I AFLIVNINGSKASSEN. DØDEN INDTRÆFFER HURTIGT OG SMERTEFRET. EFTERFØLGENDE HENLÆGGES DE DØDE MINK TIL NATURLIG KROPSAFKØLING INDEN SKINDET FJERNES.

DYRLÆGEN KOMMER PÅ ALLE DANSKE MINKFARME MINDST FIRE GANGE OM ÅRET.

TJEK PÅ FARMEN

Dansk Pelsdyravlerforening har valgt at supplere den offentlige kontrol med konsulentprogrammet "Tjek på farmen". Alle minkavlere i Danmark får således hvert år besøg af en af erhvervets egne konsulenter, som tjekker at tingene er i orden. Samtidig får minkavleren en god mulighed for at vende tvivlsspørgsmål og blive opdateret på de seneste regler og regelfortolkninger. Daglig drift af farmen, også kaldet management, er én af de vigtigste faktorer for at sikre god dyrevelfærd. Har danske minkavlere spørgsmål, er de i tvivl om noget, eller er der forhold, de gerne vil vende med en konsulent, står konsulenterne altid til rådighed.

SÅR OG SKADER

Når der bliver rejst kritik af forholdene på danske minkfarme drejer det sig ofte om sår og skader. Det er en udbredt myte, at sår og skader er et omfattende problem. Al viden og erfaring på området viser det modsatte.

I 2010 udgav Fødevarestyrelsen en omfattende rapport om dyrevelfærden i den danske minkproduktion. Rapporten blev udarbejdet af en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Fødevarestyrelsen, Dansk Pelsdyravlerforening, Den Danske Dyrlægeforening, Landbrug & Fødevarer, Justitsministeriet, Aarhus Universitet, Plantedirektoratet og Fødevareministeriet. Med andre ord var den faglige tyngde og viden meget betydelig. I forhold til sår, skader og sygdom konkluderede rapporten:

"Det generelle indtryk er, at sygdomsforekomst og dødelighed blandt mink er på et lavt niveau, som er væsentligt under niveauet for anden husdyrproduktion i Danmark".

Fødevarestyrelsens ekspertgruppe

LIGESOM ALLE ANDRE DYR KAN MINK SELVØLGELIG FÅ SÅR ELLER SKADER. DE SKAL BEHANDLES EFTER FORSKRIFTERNE I DANSK PELS DYRFORENINGS BRANCHEKODE, SOM ER GODKENDT AF FØDEVARESTYRELSEN. GENERELT ER FOREKOMSTEN MEGET LAV.

Aarhus Universitet vurderede problemstillingen igen i 2011. Her samlede forskerne al tilgængelig viden på området. Det skete blandt andet ved at samle data fra tidligere forsøg, hvor skader var registreret, men ikke gjort op, fordi forsøgene drejede sig om andre ting. Det betyder, at der eksisterer et meget stort datamateriale. Dette datamateriale viser også, at problemer med bid og skader er lavt.

Ved et gennemgående tjek i efteråret, hvor forekomsten af bid og skader er størst, har mindre end én promille, det vil sige færre end hver tusinde dyr, skader som kræver aflivning.

Kigger man på den gennemsnitlige dødelighed på en minkfarm ligger den i vækstperioden på 1,1 procent. Vækstperioden er fra hvalpene fravænnens i juni til de

pelses i november. Samtlige døde mink er omfattet af denne undersøgelse. Altså også mink som dør af forskellige sygdomme. Som nævnt har kun meget få af de døde dyr sår eller skader i varierende grad.

Alle videnskabeligt baserede kilder når altså frem til samme konklusion: Antallet af utilsigtede dødsfald samt sår og skader er meget lavt i minkproduktionen og væsentligt mindre end i andre animalske produktionsgrene.

BRANCHEKODE

For at sikre ensartet forståelse af reglerne og retningslinjer for blandt andet sårbehandling har Dansk Pelsdyravlerforening udarbejdet en branchekode, som er godkendt af Fødevarestyrelsen i juni 2011. Branchekoden oplister krav og fortolkninger af regler og giver avlere og myndigheder en fælles forståelse af, hvordan hverdagen på en minkfarm skal indrettes.

Branchekoden er selvfølgelig offentlig tilgængelig og opdateres løbende: www.kopenhagenfur.com/branchekode

UDDANNELSE

For at kunne arbejde med mink er det et krav, at man uddannes i håndtering af dyrene og dyrenes behov. Det gælder også løst ansat arbejdskraft. Derudover har Dansk Pelsdyravlerforening i samarbejde med en række landbrugsskoler fået mink på skoleskemaet som specialelinje.

DYRLÆGER

En vigtig faglig sparringspartner for minkavlere er dyrlæger. Dyrlæger har en stor faglig viden om dyrevelfærd, behandling og smittebeskyttelse. Det er viden, som minkavlere i kraft af lovpligtige sundhedsrådgivningsaftaler får glæde af fire til seks gange årligt. Veldrevne farme kan nøjes med fire besøg, mens problemfarme, som ikke overholder love og regler skal have seks besøg.

Der er flere fordele ved sundhedsrådgivning. Dyrene får bedre vilkår, og god dyresundhed får mere fokus. Der er også fordele for minkavlere, som med bedre sundhed og god smittebeskyttelse på farmen vil få færre omkostninger og en bedre drift.

BESØG EN MINKFARM

Hvis du med egne øjne ønsker at opleve en minkfarm, er du altid velkommen. Gå ind på hjemmesiden danskeminkfarme.dk, hvor du kan få formidlet kontakt til mink-avlere over hele landet. De vil meget gerne vise frem og fortælle, og intet er bedre end at se dyrenes forhold med egne øjne.

ALLE HAR MULIGHED FOR AT BESØGE EN MINKFARM, HVIS DE HAR LYST. I SEPTEMBER 2011 BESØGTE 6.400 DANSKERE EN MINKFARM.

**JEG HAR
BESØGT EN
MINKFARM**

